

Red: Arne Borg

Invandrapolitiken

Föreningen Sveriges Socialchefer har beretts tillfälle att avge yttrande över invandrapolitiska kommitténs betänkande "Invandringspolitiken – förslag" SOU 1983: 29 och anförd följande.

Kommittén har tidigare publicerat ett delbetänkande "Invandringspolitiken – bakgrund". Remissinstanserna gavs därvid tillfälle att avge synpunkter inför kommitténs fortsatta arbete.

Föreningen redovisade därvid i korthet följande:

1. De besvärande konsekvenser från social synpunkt som invandrarernas bosättningsmönster med stark koncentration till vissa kommuner/kommundelar fått. Inte minst förstärks detta av att de aktuella områdena också i övrigt ofta präglas av social instabilitet och att antalet olika invandrargrupper i respektive område många gånger är stort.

Problem som invandrarernas bosättning i dessa områden medfört har tjänat som utgångspunkt för debatten på riksnivå. Antagligen har detta medfört att Sveriges möjligheter att ta emot flyktingar underskattats.

Både för att förbättra förhållandena för de personer av utländsk härkomst som redan bor här och för att göra det möjligt att leva upp till en generös flyktingpolitik, behövs därför en positiv styrning av invandrarernas bosättning.

2. Förslaget om lokalt omhändertagande (AGFA) kan vara ett sätt att på ett positivt sätt – genom att skapa alternativ – styra bosättningen så att resurserna totalt sett bäst tas tillvara och rimliga förhållanden när det gäller befolkningssammansättning garanteras.

En nödvändig förutsättning är att även asylsökande inbegripes i systemet.

3. De asylsökandes situation måste ges speciell uppmärksamhet. Även om väntetiderna minskat är de ofta fortfarande oacceptabelt långa. Till en del hänger detta ihop med nuvarande instansordning. Prövningens tyngdpunkt måste läggas i första instans. Muntlig process bör övervägas liksom frågan om annan personal än polis bör svara för den första utredningen. Viss decentralisering av invandrarverket aktualiseras också.

4. Utöver frågan om asylsökande berör föreningen inte i någon större utsträckning innehållet i invandringsspolitiken, tillståndsprövning etc. Mer enhetliga och klara flyktbegrepp efterlyses dock.

5. Slutligen måste former till som gör att särskilda insatser för invandrarer från ekonomisk synpunkt ej belastar enskilda kommuner i vissa skeden allt för hårt utan att kostnaderna solidariskt bärs av landet i dess helhet.

När nu kommittén lägger sina förslag kan konstateras att man delvis tillgodoser de krav som föreningen tagit upp. Speciellt glädjande anser föreningen det vara att kommittén slår fast statens ansvar – också på genomförandenivå – för de asylsökande.

Likaså behandlar kommittén ganska ingående problematiken med invandrarernas bosättning. Vikten av att få till stånd en bättre fördelning betonas. Enligt föreningens uppfattning blir det en viktig uppgift vid uppföljningen av invandringsspolitiken att se hur målet om bättre fördelning förverkligas i praktiken.

Kommittén uttalar sig för principi-

piella maxtider när det gäller tillståndsprövningen för asylsökande. Tiderna är säkert de kortaste man kan uppnå med nuvarande instansordning. De är dock enligt föreningens mening fortfarande alltför långa. I den mån handläggningstiden är uttryck för tveksamhet bör detta tala för tillstånd. Man bör därför söka efter en instansordning som gör det möjligt att klara tillståndsärenden på ännu kortare tid än som anses i kommitténs förslag. Målet bör vara att alltid klara sig under 6 månader. Rimligt vore för de fall klarhet ej kunnat nås i tillståndsfrågan på den tiden tillstånd automatiskt beviljas. Detta givetvis förutsatt att den utdragna tiden ej beror på den sökande utöver vad som följer av besvärsmått (motsv).

Kommittén uttalar sig allmänt positivt till tanken om viss regionalisering av SIV som bla skulle öka möjligheten till muntlig förhandling. Nuvarande försöksverksamhet föreslås dock kompletterad innan slutlig ställning tas.

Föreningen anser bla skälen för muntlig process vara så starka att försöksverksamhet närmast får ses som ett medel att finna en lämplig organisation. Oberoende av de organisatoriska/tekniska frågorna borde kommittén kunna ta ställning för regionalisering av invandrarverket för att underlätta muntlig process och ökad tyngdpunkt i första instans. Likaså vidhåller föreningen att det bör övervägas om inte den första utredningen bör göras av annan personal än polis.

Föreningen vill också beröra några frågor om tillståndsspolitiken.

Kommittén utgår rent allmänt från att Sverige ska bedriva en generös flyktingpolitik. Vidare måste invandringen regleras så att goda förhållanden kan åstadkommas för dem som ges tillstånd att bosätta sig här. Invandringen av andra än konventionflyktingar förutsätts i vissa situationer kunna regleras ytterligare dvs anpassas till sysselsättningsläget samt till statens och kommuner-